

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.
Concurs, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Predică

rostită de Roman Giorogariu în catedrala din Arad la 18 noemvrie 1912, ostașilor din Regimentul de infanterie 33.

Ostași, iubitorilor mei fii sufletești!

Biserica ca o mamă bună se roagă neîncetat în sfintele ei servicii dumnezeiești, pentru înălțatul împăratul și regele nostru, pentru ostașii lui, pentru popor și pentru timpuri pacifice. Astăzi ne-am rugat îndeosebi pentru trimiterea darurilor cerești asupra steagului vostru ostășesc, pentru sfințirea armelor voastre, pentru întărirea brațelor voastre, pentru înălțarea sufletelor voastre la Dumnezeu oștirilor și pentru trimiterea păcii de sus asupra tuturor, iar dacă soarta ar rupe aceasta pace să dea biruință armelor voastre și pe voi purtătorii lor să vă iee sub ocrotirea lui Dumnezeuască; astăzi este ziua rugăciunilor către Dumnezeu nostru, ca să ne miluiască și îndrepte cărările spre bine.

Voi sunteți soldați inrolați de ocărnuirea țării sub steagul împărătesc pentru care ne-am rugat noi astăzi. Și eu sunt soldat, soldatul Împăratului ceresc a Domnului nostru Isus Hristos. Steagul meu este crucea. Pe aceasta cruce este chipul lui Hristos. Sub steagul acesta luptă contra tuturor dușmanilor adevărului și pentru biruința numelui lui Hristos. Cine se atinge de acest steag se atinge de împăratul meu, Hristos, și de împărăția lui biserica. Pentru cinstea acestui steag am să trăiesc în timp de pace și să mor în timp de războiu. Priviți la acest iconostas, pe el sunt chipurile apostolilor și martirilor, deasupra lor este steagul nostru, crucea, pentru care au murit moarte martiră ca nouă să ne deschidă împărăția cerească, acolo unde este pacea și fericirea vecinică. Acea ce este pentru noi crucea, aceea este pentru voi steagul vostru; precum pe crucea noastră este chipul lui Hristos, așa pe steagul vostru este pajura împărătească, pajura țării voastre, a patriei noastre iubite.

Dar știți voi ce este patria? pământul în care zac osemintele părinților noștri! holda ce o arați și sămănați voi ca să dea hrană vouă și iubitorilor voștri părinți, frați, surori și copii, doina

ce o cântați, limba ce o vorbiți și legea la care vă închinați, aceasta este patria voastră care acum vă chiamă să o apărați. Steagul este simbolul acestei patrii. Toată bucățica din acel steag este o parte din acel pământ strămoșesc cu viața depe el, din patria noastră, și un mărgăritar din coroana Domnitorului acestui pământ. Steagul acesta se poartă în fruntea oștirilor ca semn, că oastea aceasta nu este o adunătură de fiară sălbatică cari au de scop uciderea, ci oastea aceasta este floarea națiunii care își are un ideal, un scop sfânt de a apăra morminții strămoșilor noștri și casele celor vii. De câteori se va arăta acest steag în timp de pace și în timp de războiu, să vedeți în el chipul preamărit al Împăratului vostru, vatra voastră părintească cu holda ei, pe părinții, frații, surorile și femeile voastre, libertatea lor și chipul lor vă va da tăria sufletească. Cine își apără steagul pe ai săi îi apără. Așa este purtat steagul în armată ca odoarele sfinte purtate de preoți înaintea cărora înghenunchează bunul creștin. Înghenunchiați și voi cu evlavie înaintea steagului vostru sfințit, că el este odorul oastei creștine.

Și ne-am rugat, iubitorilor mei fii sufletești, pentru biruința armelor voastre. Arma soldatului nu este ferul rușinos al ucigașului, ci arma curată a oșteanului. Arma aceasta să nu tremure în mâinile voastre când vi-o dă în mână Domnitorul vostru, ca să vă apărați țara voastră, căci ea este sfințită să fie solia dreptății. Armele acestea în mâinile voastre sunt proptă pămâului, pentru care ne-am rugat astăzi, iar dacă ar fi să se rupă pacea, atunci ele sunt armele biruinței asupra protivnicilor voștri, scutul avutului și a familiei voastre.

Mai de demult se făcea jurământul pe sângele vărsat de propria armă, căci credeau, că în sânge este viața, sufletul omenesc. Voi a-ți făcut jurământ de credință Împăratului și Regelui vostru, după legea lui Hristos, pe sufletele voastre, căci sufletul vostru este viața. Jurământul acesta nu este lanțul cu care să lănfuesc sufletele, ci legătura sfântă sufletească, de a purta armele țării cu mândrie în timp de pace și cu bărbăție în timp de războiu. De n'ar fi aceasta așa, adecă

de n'ar fi fost strămoșii noștri bărbați și osă-mintele părinților noștri ar fi desgropate și necinstite de păgâni dușmani și noi demult spulberați de pe acest pământ.

Poate vor veni și zile grele peste noi, să aibă lipsă Majestatea Sa de brațele voastre ca să vă apărați țara. Jurământul vă leagă să vă împliniți aceasta datorie creștinească. Despre strămoșii noștri s'a zis, că virtutea lor este a ști și suferi și a săvârși fapte mari: Toată istoria noastră a Românilor, urmași ai vitejelor legiuni romane, nu este alta, decât un șir de suferințe și de fapte mari. Aceste suferințe și fapte mari ne-au susținut mii de ani pe acest pământ și până când vom păstra virtutea strămoșească de a ști și suferi și săvârși fapte mari nu vom perî de pe acest pământ sfânt scaldat în sângele strămoșilor noștri. De va fi să bem din cupa suferințelor unui războiu vom bea ca dintr'un potir, din care ne cuminecăm pentru mântuirea sufletului. Cine vrea să-mi urmeze mie să bea din paharul meu, să-și iee crucea și să-mi urmeze mie zice M. Hristos, când a plecat spre Golgota suferințelor prin care a desrobii sufletele neamului omenesc și ne-au adus Învierea. Să beți și voi din paharul din care a băut Hristos și să purtați și voi crucea suferințelor ce au purtat-o Hristos ca să ne aducă și Golgota noastră Învierea.

Ați lăsat acasă mame speriate de urgia războiului plângând după voi. Acesta este glasul iubirei lor, dar este o iubire și mai mare decât aceasta, înaintea căreia se apleacă și inima de mamă.

Mamele romane au crescut odinioară pe vitejii ostași romani. Odată s'a pus la încercare vioiciunea tinerilor din Roma. De o parte s'au pus mamele de alta parte fiii lor, cine va ajunge mai în grabă în alergare să sărute pe mamăsa acela va fi învingătorul, s'a zis. Și se puseră șir voinicii fiii ai Romei. Când s'a dat semnalul de plecare, unul dintre ei, Iunius Brutus, s'a plecat și a sărutat pământul: aceasta este mama mea și cu un glas mărturisiră toți, acesta este învingătorul, pământul este mama noastră a tuturor, el ne susține pe noi, la sinul lui am crescut toți. Așa își iubeau străbunii noștri patria lor și din aceasta iubire de patrie s'a născut Roma stăpâna lumii de odinioară.

Voi sunteți băieți cu carte, a-ți auzit de Ștefan cel mare, Domnul Moldovei, care după fiecare învingere a adus lui Dumnezeu prinos de mulțumită prin zidirea câte unei biserici. Când s'a întors odată bătut de Turci acest viteaz domnitor, și într'un potop de vreme a cerut noaptea intrarea în castelul mamei sale, aceasta i-a răspuns:

. fără biruință

Nu poți ca să întri cu a mea voință.

Dute la oștire! pentru țară mori!

Și-ți va fi mormântul coronat cu flori.

Si s'a întors în bătălie de și-a adunat de nou oastea cu care a zdrobit pe dușman. Iată cum mama prețuește mai mult onoarea decât viața fiului ei.

Mamele voastre sunt românce vrednice de numele de mamă română, care a crescut vitejii oștirilor, lacrimile lor să nu vă moaie, ci mai vartos să vă fie o rază de lumină în împlinirea îndatoririlor voastre militare pentru patrie și neam, căci neamul vostru atâta parte de patrie va avea, cât au luptat fiii lui, voi iubiți ostași, pentru ea.

Nu vă temeți! Cu voi este înțeleptul Domnitor, Împăratul și Regele nostru Francisc Iosif I, care nu scoate fără dreptate sabia din teacă și nici nu o bagă în teacă rușinos, și cu voi este Domnul oștirilor creștinești, Dumnezeu nostru cel viu, care nu-și întoarce fața sa dela cei ce cred întrînsul. Dacă Dumnezeu este cu noi cine este în contra noastră.

Crucea este semnul biruinței, purtați-o în inimile voastre ca în timp de pace să vă faciți biruitori asupra ispitelor vieții, iar în timp de războiu asupra dușmanilor țării noastre.

Tu Doamne Isuse Hristoase primește prinosul rugăciunii noastre, binecuvântă ostașii acesteia, păzește-i pe ei de tot răul, călăuzește-i în calea lor și încununează-i pe ei cu gloria cinstei militare spre mărirea numelui tău și spre binele Tronului, a patriei și a neamului nostru care dela tine așteaptă mântuire. Amin.

Scrisoare.

(Urmare).

Cinstite prietino!

Tot în sinodul eparhial din 1890 se votează prin concluzul 126 „Regulamentul pentru chorurile vocale din dieceza Aradului“ În temeiul acestui regulament se dispune „întrunirea tuturor cântăreților dintr'o comună, într'o societate de cant, sub numirea de „Chor vocal bisericesc“.

„Scopul acelei societăți este, studiarea și esecutarea în cantul bisericesc, și după aceea împlinire a cântăreților (sic!) la toate funcțiunile religioase în, și afară de biserica, ca de exemplu: la procesiuni, înmormântări și altele“.

Chorul vocal bisericesc va aranjă la vreme cu prilej și producțiuni publice cu cântări lumesti și cu tucese de intrare, din venitul cărora precum și dăruirile benevole și tașele dela funcțiuni religioase să-și înființeze un fond pentru procurarea „instrumintelor necesarie“ și pentru ajutorare membrilor săi „la cas de morb și de moarte în familie“.

„Pentru intrunirea cânteritilor în chor bisericesc, grăește §-ul 3 din Regulament, niciativa o va lua preotul său conducătorul oficiului parohial, cu învățatorul, în contielegere cu comitetul parohial“.

Ce podoabă negrăit de frumoasă și înălțătoare ar constitui „chorurile vocale bisericești“ pentru fiecare bisericuță! Ar fi fost un „factor de cultură bisiceasca și națională“ „cu putere și lucrare nouă“ în viața noastră românească. Dacă preoții și învățătorii își înțelegeau „rostul chemării“ și intrupau dispozițiile Regulamentului, astăzi păstorii lor ar fi *adevărați credincioși* cu alipire și dragoste curată față de așezămintele culturale mai ales față de biserică și școală, „dedați și deprinși în regulile de cuviință de buna purtare și conduită“. În toate sațiilele chorul și-ar avea fondul de binefacere prin ce membri s'ar obicinui a săvârși și fapte de caritate creștinească, pe lângă acoperirea trebuințelor sufletești. Și țărani nu s'ar mai „înfundă în crășmele ucigătoare“.

Fruntașii bisericii și neamului de acum 20 și atâția de ani s'au gândit și la procurarea „nutrețului sufletesc“ pe sama poporului credincios, când au redactat „Regulamentul pentru infintiarea de biblioteci populare“.

Prin regulamentul acesta se dispune ca „pre lângă bibliotecile scolare, cari sunt proprietatea școlii și stau sub conducerea învățatorului, conținând opuri pentru tineret, se mai infintiază în fiecare parohia biblioteci populare, conținând carti în stil popular, menite ca, desfătând prin instruire, se răspândesc în popor cunoscintie folositoare relativ la economia și agricultura, la maestiile și reuniunile ce stau în legătura cu acoperirea lipselor cotidiene ale agriculturii, și în fine acele biblioteci totodata se contribuie la educațiune și moralitate“.

Biblioteci populare se zice mai jos se poate împreună cu biblioteci corului vocal și se va augmenta din donațiuni, ajutoare dela parohie și din taxe dela cetitori cari vor dori să ducă opuri de cetit acasă.

Bibliotecarul care se alege din sinul comitetului parohial „e detoriu se porțe inventariu și un diariu de intrate și esite, cari toate la finea anului se le prezintă Comitetului parohial spre censurare“. Preoților și învățătorilor se recomandă, ca cercetând biblioteci populare, „se îndrepte atențiunea lectorilor cu deosebire de lecture lesne de întieles și plăcute, dar se fie cu atențiune ca plăcerea se nu degenereze la cetirea unor enaratiuni de aceea, din cari nu pot profită nici la înmulțirea cunoscintielor nici la desvoltarea sentimintelor frumoase“.

Deci cinstite prietene avem și case de cetit, căci „localul bibliotecii trebuie să fie afară de edificiul școlar provăzut cu regulament intern“, avem biblioteci școlare și populare și „choruri vocale“ durere însă că numai pe hârtie.

Dar să mergem mai departe! În sinodul anului 1890 — sinod dealtecum peste măsură de rodnic în conluze și regulamente, se mai votează prin conluzul 128 și „Regulamentul pentru infintiarea de casse scolare de păstrare“. Ideia „casselor de păstrare“ provine dela un profesor de pedagogie din Gand cu numele Laurent. În anul 1884 o prinde referentul școlar din Arad într'o circulară subscrisă de episcopul diecezan recomandând cu căldură învățătorilor intruparea ideii salutare. — Se vede însă că și ideia aceasta a căzut în drum, de unde a pierit fără urmă, căci altcum nu ne putem închipui cum de s'a dat uitării chiar și regulamentul încât nu i-a răsărit nimănu în

minte mai ales acum doi ani când fie iertatul profesor cu multă inimă *Aurel Bratu* a pus în circulație ba chiar și în practică ideia „tovărășilor școlare“, și despre care harnicul profesor a scris și o broșurică. „Cassele scolare de păstrare“ se introduc zice Regulamentul, „ca astfelu încă din școlă, tinerii se se pregătească, cu teoria și cu practica pentru viața acelei comuni, la care vor apartine acusi ca membri activi“.

În comunele mai mari, „cassele scolare se introduc în mod obligatoriu“, „învățătorul însă nu este oprit a introduce între școlari unde i se da mana, și alte reuniuni, facendu-si regulaminte proprie, prin cari se-i conducă la întielegerea vietiei feluritelor reuniuni economice“.

Și ca să „îndrepte privirea nu numai spre ce ne aduce pământul, ci și spre munca palmelor noastre“ „sinodalnicii“ au discutat așa zicând an de an chestia „horti culturale, pomiculturei, mătăsăritului și albinăritului“, cerând ca „ramurile“ acestea să se „învețe“ în seminarii, ca tinerii ieșind în viață să știe învăța și pe alții. În „seminarul Andreian“ s'a introdus într'o vreme „lucrul de mână“ ca obiect de sine stătător, și s'au făcut încercări pentru aplicarea principiilor profesorului Papst din Lipsca și în școlile noastre. Dela încercare încolo n'a izbutit.

N. F.

(Va urmă).

Din îndatoririle păstorilor de suflete.

(Urmare).

Înarmați cu tăria credinței evanghelice și doritori de buna stare sufletească a credincioșilor, păstorii de suflete trebuie să fie înțelepți ca șerpii și simpli ca porumbeii, dacă voesc a reuși cu succesul cerut de Mântuitorul prin a cărui trimitere îndeplinesc oficiul de păstori. Orice lucrare ca să dea rezultate bune trebuie făcută cu toată înțelepciunea; dar mai ales cele duhovnicești, pentru care pe lângă o deosebită prudență, se cere și o deosebită însuflețire cum și o pază serioasă de orice amestec de interese curat omenești. Înțelepciunea aceasta recomandată de Mântuitorul, o pune în evidență cu destulă tărie Sf. *Ioan Hrisostom*, când zice: Cum șarpele caută totdeauna să-și ferească capul, tot așa păstorul trebuie a sacrifica totul, avutul, corpul, chiar vieța, nu numai credința. Căci credința este și rădăcina și trunchiul și dacă ea rămâne neatinsă; atunci poți perde totul, căci totul vei redobândi. Atunci va putea zice ca și sf. Apostol Pavel: Lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit.

Preotului pe lângă prudență și înțelepciune i-se cere curețenie în suflet, sinceritate în actele sale, cu alte cuvinte o stare sufletească care să-l ridice la înălțimea chemării sale. Când li-se recomandă a fi simpli ca porumbeii, li-se atrage atențiunea asupra curățeniei al cărei imagine este porumbelul. Și numai așa va fi în lume ceea ce trebuie să fie, un înger pe pământ. Căci însușirile porumbelului, cum spune un scriitor apusan, reprezintă cele șapte daruri ale sf. Spirit: Porumbelul obișnuște apă, spre a se afunda când vede uliul, și a fugi; acesta este darul *înțelepciunii* prin care cei sfinți se așează la izvorul cuvântului dumnezeesc, spre a se feri de cursele diavolului. Porumbelul alege boalele cele mai bune; acesta este darul *științii* prin care cei sfinți și caută hrana

sănătoasă pentru sufletele lor. Porumbelul ce hrănește prin streini; acesta este darul *sfatului*, prin care sfinții pe cei cari au fost imitatori ai diavolului, îi hrănesc prin cuvânt și exemplu. Porumbelul nu rupe nimic cu ciocul; acesta este darul *înțelegerii* cu care sfinții tâlcuiesc învățăturile cele bune nu după felul ereticilor. Porumbelul n'are fiere, acesta este darul *cucerniciei*, prin care sfinții sunt liberi de mânia cea nerațională. Porumbelul clocește în scobiturile stâncilor, acesta este darul *tăriei* pe care cei sfinți le caută în minunile lui Hristos, care este o stâncă tare. Porumbelul are un oftat în loc de cântare; acesta este darul *temerii de Domnul* prin care cei sfinți găsesc pace în suspinul lor asupra păcatelor.

Dacă astfel va fi înarmat preotul și dacă în predica și lucrarea sa va pune grija cea mare pe care o recomandă Mântuitorul și sf. Apostoli, atunci folosul va fi mare în societate și de lucrarea cea bună se vor resimți toți câți se vor afla sub îngrijirea unui bun păstor de suflete. Căci este peste puțină ca un om înțelept și curat cu inima, care știe ce trebuie să creadă și ce trebuie să facă, să nu obțină rezultatele cele mai bune, dacă activitatea sa va fi îndreptată înfălește și va căuta să o desfășoare prin dragoste către oameni. Nu trebuie niciodată păstorul să uite ceea ce Evangelia învață la Luca X, 5: *Și ori în care casă veți intra, întâi ziceți: pace casei acesteia*. Va fi lucrarea mai grea sau mai ușoară, după împrejurări, dar succesul va fi asigurat. Preotul, apoi, nu se cuvine a uita că nu poate avea nici o bucurie, dacă n'are nici o luptă, deoarece: *Fără luptă nici o victorie*. Lupta va fi dată cu pace și pentru pacea caselor în care va avea de propovăduit și pacea și dragostea aduce cele mai frumoase rezultate, căci în totdeauna păstorul de suflete trebuie să aibă în vedere că pentru liniștea și pacea lumii este așezământul Bisericii. Foarte frumos se exprimă în această privință sf. Ioan Hrisostom în Om. 32 la Matei: Dacă spun: Pacea fie cu voi, așa răspunde: Și cu spiritul tău, nu numai cu vocea, ci și cu cugetarea, nu numai cu cuvântul, ci și cu inima. Iar dacă tu aci spui: Pacea fie și cu spiritul tău, și afară de Biserică lupti cu mine, mă necinstești, mă defaimi, mă disprețuești cu batjocură și bătaie de joc, ce fel de pace este aceasta? Poți să mă defaimi de mii de ori, totuși eu îți voi striga pacea cu inimă curată și în înțelesul cel drept; ba nu voi zice nimic rău despre tine, căci am inimă de tată. Și dacă vr'odată îți fac muștrare, atunci fac aceasta din îngrijire pentru tine. Tu însă inmulțești supărarea mea, nu petrucă mă calomniezi nu petrucă nu mă primești, ci petrucă înlaturi pacea, fiindcă ai luat asupra-ți o grea judecată.

Când păstorul de suflete oferă pacea casei în care intră, aduce liniștea în suflete și devine un element indispensabil pentru menținerea păcii și dezvoltarea membrilor încât nu se pot lipsi de el. Și cât de mult au făcut ucenicii Domnului prin pacea ce-au adus între oameni!

* * *

În activitatea sa pastorală preotul trebuie să nu uite că modelul lucrării sale are să-l ea dela Acela, care a instituit preoția și dela ucenicii săi dela cari avem toate învățăturile ce au să călăuzească pe preot în chemarea sa. Pe el nu-l va uita niciodată și dela El va cere în totdeauna ajutor ca să reușească în lucrarea pastorală, căci El este stăpânul și conducătorul nevăzut al Bisericii creștine.

Sf. Apostol Pavel la II Timoteiu IV, învață: *Propovăduiește cuvântul, stai asupra cu timp și fără de timp, muștră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelunga răbdare și cu învățătura. Că va fi timp când învățătura cea sănătoasă nu o vor primi, ci după poftele sale își vor alege lor și învățători.....*, iar sf. apostol Petru la I ep. V: *Păstoriți turma lui Hristos cea dintre voi, purtând grija nu cu sila, ci de voie și dupre Dumnezeu; nu cu agonisele urâte, ci cu osârdie*.

Păstorul trebuie să știe în primul loc, că turma nu este a sa, ci a lui Dumnezeu. Mântuitorul Hristos a încredințat pe creștini îngrijirii preoților, dându-le puterea de ai conduce pe calea cea dreaptă a adevărului și mântuirii. Este aci un punct capital, pe care să nu-l uite niciodată păstorul, căci numai așa va avea vie în mintea sa răspunderea cea mare pe care o poartă și nu se va considera niciodată simplu om, între oameni ca ceilalți oameni cu însărcinări omești. De acest mare adevăr au fost pătrunși totdeauna marii dascăli ai Bisericii creștine pentru cari preoția a fost considerată cu adevărată ei valoare și de aci și frica de a o primi cu ușurință.

Dacă păstorul are viu în mintea sa acest adevăr, atunci știe și răspunderea sa. În acest caz nu uită că Mântuitorul a dobandit pe creștini prin scump sângele său și deci ar avea o răspundere foarte mare, dacă ar neglija oficiul său, iar din turmă s'ar perde cineva. Îngrijirea de turmă trebuie a se face din dragostea pentru ea, așa cum Mântuitorul a iubit lumea. *A păstor turma lui Dumnezeu*, zice fericitul Augustin, *este o datorie a dragostei. Acei cari păstoresc oile lui Hristos cu simțământul că să voiască ca ei să le aparțină lor și nu lui Hristos, dovedesc prin aceasta că se iubesc pe ei și nu pe Hristos, că ei sunt însuflețiți de egoism, de stăpânire sau de pasiune, iar nu de dorința iubitoare de a asculta, a ajuta și a plăcea lui Dumnezeu*. Suspiniând zice de acestia Apostolul, *că ei caută să fie ceea ce este al lor, și nu ceea ce este a lui Isus Hristos*. În spiritul acestei învățături păstorul, care trăiește cu turma, se va identifica cu ea așa ca să nu-i lipsească din minte datoria ce are de a îngrijii de toate necesitățile păstoriților, de a îndrepta dela ei relele și lipsurile, de a le da puțină a ști cât mai bine datoriile de creștini, de a-i ajuta în toate, fără însă de a se abate dela preocupările principale și inerente misiunii sale.

Îndeplinirea datoriilor de păstor trebuie a se face de bună voie și nu din constrângere. La primirea preoției nimeni nu silește; deci, cel ce primește misiunea de preot, nu se cuvine a se lăsa dus de puterea celui mai mare ci de bună voia sa, căci numai astfel preoția va fi o misiune și păstorul un misionar. Dragostea către Acela, căruia aparține turma, să fie imboldul pentru îngrijirea turmei; altul nu este păstor de suflete după învățătura Mântuitorului și a Bisericii. Lucrarea din datorie nu aduce rezultate bune, nu încălzește nici pe păstor nici turma. Și cu o lucrare rece, rezultatul al unei simple datorii de funcționar, nu se menține și cu atât mai puțin se dezvoltă sentimentul religios.

Dacă însă păstorul de suflete are în sine focul sacru al chemării, dacă știe că totul în societatea creștină trebuie să se razime pe doctrina Mântuitorului, care cere nu numai vorbe ci și fapte, atunci va înțelege că Biserica lui Dumnezeu este viețată, cum zice sf. Apostol Pavel, și nu va înceta un moment de a face ca viețata să domnească între toți și pentru toți. Atunci va face și preotul ca principala lui grijă să fie

legea și utilitatea ei pentru popor și va urmări pe sf. Pavel, care nici nu mănâcă nici nu bea tot timpul cât îi eră necesar pentru preocupările sale, ci se ruga și căută mijloacele cele mai bune pentru reușita sa, cum foarte bine se exprimă un părinte bisericesc: *Paul, acest veghetor al lumii, a mântuit toate popoarele prin rugăciunea sa stăruitoare, el care ne spune mereu: Imi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, dela care vine tot neamul în ceruri și pe pământ, ca să vă dea vouă, după bogăția măririi sale, ca cu putere să vă întărească prin Duhul lui, întru omul cel dinlăuntru, ca să locuiască Hristos prin credință în inimile voastre. Vezi tu puterea rugăciunii? Cum se zidesc cu aur, cu pietre prețioase și marmură casele regilor, tot așa prin rugăciune templul lui Hristos. Ce casă n'a zidit Paul Domnului prin rugăciunea sa sfântă? El, care a cutreerat pământul ca în sbor, stă în închișoare, suferă flagelațiuni, poartă fiare, trăiește în răni și pericole, și peste aceste scoate diavoli, înviază morți, vindecă boale, întărește pământul cu rugăciunea; după învieri din morți aleargă el la arma rugăciunii. La acest mare Apostol se vede, ca și la toți ucenicii Domnului, dragostea cea mare pentru omenire și păzirea cu cea mai mare sfințenie a învățurii, căci în el trăiește Hristos și vorbește prin el și Hristos eră întreaga sa viață. Și de aceea și dragostea turmie este mare pentru el. N'avem decât să ne gândim la cele ce cetim în Faptele Apostolilor: Și din Milet trimitând în Efes a chemat pe presbiterii bisericii. Și dacă au venit la el a zis lor: voi știți, din ziua cea dintâiu întru care am intrat în Asia, cum am fost cu voi în toată vremea. Slujind Domnului cu toată smerența și cu multe lacrimi și ispite care mi s'au întâmplat mie întru vicisugurile Iudeilor... și acestea zicând plecându-și genunchele său împreună cu toți, s'a rugat. Și multă plângere a fost tuturor, și căzând pe grumazii lui Pavel, îl sărută pe el. Cuprinzându-i jale mai vârtos pentru cuvântul care a fost zis, că nu vor mai vedea fața lui, și-l petrecură pe el la corabie. Iată, în puține, cât de mult face grija de oameni și lucrarea cea bună din dragoste, care preface peste tot lumea și o face să simtă efectele salutare ale legii, dând păstorului considerația ce merită și alipindu-se de el cu iubire și încredere. Și un astfel de păstor nu se revoltă, nu urește pe frații, nu se desparte de ei, nu hulește și nu se consideră de sfânt; ci zice la I Timotei I, 15: „Între păcătoși sunt eu cel dintâiu“, iar în grija de omenire alergă peste tot, propovăduie învățătura, înlătură erorile, întărește credința și suferă pentru ea. De aceea cu drept cuvânt Sf. Grigorie dela Nazianz zice despre activitatea sf. Pavel: *luptă pentru toți, se roagă pentru toți, pune ardoare pentru toți, se înflăcărează pentru toți.**

Lucrarea pastorală a sf. Apostoli este atât de mare încât dă rezultatele cele mai frumoase, cum ni se arată în istoria vieții lor. Cătră ei trebuie să-și îndrepte păstorii de suflete privirile lor și dela ei să se învețe ce au de făcut, dacă vor să meargă pe calea cea bună și adevărată. De la ei vor învăța cum trebuie a lucra pentru turmă și vor înțelege adevăratul lor rol, ca să nu greșescă în aprecieri ce despart pe pastori de turmă: *Păstori și creștini trebuie împreună a lupta contra inamicilor mântuirii.*

Întreaga viață a păstorului de suflete trebuie să fie întemeiată pe iubire, căci din dragoste pentru lume a venit pe pământ Mântuitorul, a suferit și a fost răstignit pe cruce. Dragoste au arătat ucenicii Domnului, propovăduind cu timp și fără timp, suferind tot felul de greutăți și luptând până la moarte. Dragostea

a condus pe sfântul Apostol Pavel la lucrarea de care am amintit; dragostei servește sf. Apostol Ioan, supranumit și apostolul dragostei: *Copii, să ne iubim nu cu vorbe și cu limba, ci în faptă și în adevăr.*

* * *

Va urmă.

Nr. 89—1913.

Băncile și Asociațiunea.

Biroul central al „Asociațiunii“ a făcut un apel cătră direcțiunea „Solidarității“ și cătră toate direcțiunile băncilor, rugându-le să sprijinească propaganda economică a „Asociațiunii“. Apelurile sunt de următorul cuprins.

I.

Onor.

Direcțiuni a băncilor asociate „Solidaritatea“ Sibiu.

După cum știți „Asociațiunea“ de trei ani a angajat un conferențiar agronomic, care stă permanent în serviciul instituțiunii noastre și cutrieră satele românești din diferite ținuturi, ținând prelegeri practice din domeniul agriculturii, viticulturii etc. și dând poporului tot felul de sfaturi economice.

Dela începutul anului 1910. conferențiarul agronomic al „Asociațiunii“ a ținut în total 102 prelegeri, a scris mai multe tractate populare și articole economice și a dat îndrumări pentru înființarea de însoțiri, obținând în multe părți rezultate multămitoare.

Această propagandă economică a conferențiarului nostru agronomic credem că trebuie apreciată și sprijinită și din partea băncilor noastre. Întărirea și înaintarea economică a țărânimii pe care a avut-o și o are în vedere Asociațiunea prin angajarea acestui specialist, va contribui, fără îndoială, și la înflorirea institutelor noastre financiare. De aceea nu ne îndoim că on. direcțiuni ale băncilor noastre ne vor da tot sprijinul să putem continua și desăvârși munca noastră, ce țințește educația economică a țărânimii.

„Asociațiunea“ dispune de prea puține mijloace pentru a acoperi multele cheltuieli împreunate cu activitatea ei multilaterală, și e avizată la sprijinul obștei românești, pentru cultura căreia și lucrează.

Vă rugăm deci, să binevoiți a face și D-Voastră un apel cătră băncile asociate, să binevoiască a cedă o parte din cvota lor filantropică pentru „Fondul cultural al băncilor“, administrat de „Asociațiune“. Acest fond în anii din urmă n'a fost de loc alimentat, ceea ce dovedește, că băncile noastre nu prețuesc în destul nizuințele de înaintare culturală și economică ale „Asociațiunii“.

Cedând băncile în fiecare an o parte din cvota lor filantropică, ar pune bază unui fond însemnat, din care s'ar putea acoperi cheltuielile împreunate cu propaganda economică sistematică, pornită de „Asociațiune“

Vă rugăm deci să binevoiți a îndemna printr'un circular institutelor noastre financiare să contribuie în fiecare an la *fondul cultural al băncilor*, administrat de „Asociațiune“. (Sunele să se trimită direct oficiului de casă al „Asociațiunii“, Sibiu, str. Șaguna 6).

În aceeaș circulară Vă rugăm să binevoiți a îndemna băncile noastre, să se înscrie, fie ca membri

fundatori (cu taxa de 400 Cor.), fie ca membri pe viață (cu taxa de 200 Cor.) la „Asociațiune“.

Primiți, Vă rugăm, încredințarea deosebitei noastre stime.

Sibiu, 5 ianuarie 1913.

Andrieu Bârseanu m. p.,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

II.

Apel către toate băncile.

Onorată Direcțiune,

Credem că cunoașteți activitatea ce o desfășurăm „Asociațiunea“ pentru înaintarea culturală și economică a poporului nostru. Știți desigur și aceea, că mijloacele materiale ce stau la dispoziția însoțirii noastre culturale, sunt așa de neînsemnate, încât numai cu mari greutate își poate îndeplini misiunea.

Datoria tuturor cărțurilor și tuturor institutelor noastre financiare e, să vină în ajutorul „Asociațiunii“, înscriindu-se printre membrii ei și lucrând în cadrele ei pentru luminarea poporului.

Trebue să constatăm cu multă părere de rău, că o parte a cărțurării noastre și a băncilor nu-și împlinște această datorie față de neam.

De aceea ne permitem să facem un nou apel către toți Românii de inimă și înzestrați cu conștiința națională, să binevoiască a intra în șirul membrilor „Asociațiunii“.

În special rugăm on Direcțiune să înscrie banca ce o conduce, fie ca membru pe viață (cu taxa de 200 Cor.), fie ca membru fondator (cu taxa de 400 Cor.) al „Asociațiunii“ și să indemne pe toți funcționarii să se înscrie fie ca membri ordinari (cu taxă de 10 Cor. anual), fie ca membri ajutători (cu taxa de 2 Cor. pe an).

Membrii fondatori, pe viață și ordinari ai „Asociațiunii“ primesc gratuit revista „Transilvania“ iar membri ajutători primesc zece broșuri și un Calendar din „Biblioteca populară a Asociațiunii“.

De mai mulți ani s'a înființat la Asociațiune un fond cultural al băncilor, cu scopul de a sprijini propaganda economică a „Asociațiunii“.

Acest fond, însă, a fost uitat de băncile noastre, așa că nu arată nici un spor.

Vă rugăm deci, să binevoiți a vota în fiecare an, din cvota filantropică a băncii D-Voastre o parte pentru fondul cultural al băncilor, administrat de „Asociațiune“. Dacă toate băncile noastre îl vor alimenta regulat, în fiecare an, acest fond va da un nou avânt, nu numai „Asociațiunii“, ci, în genere, înaintării noastre culturale.

În nădejdea, că nu veți da uitării instituțiunea noastră, îndeplinindu-Vă astfel o datorință națională, Vă rugăm să primiți încredințarea deosebitei stime, ce Vă păstrăm.

Sibiu, 5 ianuarie 1913.

Andrieu Bârseanu m. p.,
prezident

Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

La concurs se admite orice lucrare originală românească de cuprins literar, tipărită în Ungaria în cursul anului 1912, fie din sfera literaturii frumoase, fie o colecțiune de literatură populară.

Concurenții vor avea să înainteze până la 1 aprilie st. n. 1913 biroului Asociațiunii în Sibiu (Str. Șaguna Nr. 6) cinci exemplare din lucrările lor. Premiarea autorului se va face în ședința festivă a secțiilor științifice-literare ce se va ține cu ocazia adunării generale din 1913.

Sibiu, 25 decembrie 1912.

Andrieu Bârseanu m. p.,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

CRONICA.

Boboteaza în Arad. S'a sărbătorit cu deosebită solemnitate. După terminarea sfintei liturgii oficiată de P. S. D. Episcop Ioan I. Papp, cu mare asistență preotească s'a săvârșit în fața catedralei pe piața Tököly sfințirea apei. La acest act a asistat și regimentul 33 în frunte cu o companie de onoare, care a dat salvele de onoare la sfințirea apei. După sfințirea apei au fost stropiți cu aghiasmă toate companiile cari erau postate în formațiune de coloane pe piața Tököly, erau peste 2000 soldați sub comanda d-lui maior Winkler. Caracteristic e că în vremea ce să făcea sfințirea apei la noi, soldații români de confesiunea gr.-cat. se cuminecau în biserica romano-catolică din oraș împreună cu romano-catolici, căci gr.-catolicii sunt atașați bisericește la romano-catolici în armata noastră, în vreme ce gr.-catolicii au biserică în Arad și se cuvinea să fie cu aceasta mare sărbătoare la biserică lor ostași gr.-catolici români. Aceasta sigur că nu e vina comandamentului militar ci a oficiului parohial gr.-cat. care nu-și reclamă parohienii pentru sine. După săvârșirea actului religios P. S. S. d-nul Episcop a dat masă bogată la care au fost invitați toți oficerii români din garnizoane, preoții conlurgsiori și fruntași din Arad. La masa episcopescă s'au rostit călduroase toaste pentru P. S. S. și pentru soldați. Legătura sufletască dintre biserică și armată devine tot mai strinsă, spre bucuria obștească a credincioșilor noștri. Aceasta legătura este izvorul de viață al armatei.

Preparanzii în armată. D-nul ministru de culte și instrucțiune publică atrage atențiunea preparanzilor de a-și însinua titlul de îndreptățire la favorul serviciului activ de voluntar pe un an cel mult la chemare citare și anume înainte de vizitarea medicală, căci în lipsa acestei reclamări de drept vor fi nevoiți a face stagiul militar ordinar (adecă de 3 ani), deoarece aplicația de învățător la cutare școală publică nu îndreptățește la transpunerea în cadre.

Pentru sămănăturile de primăvară. Inaltul ministru, dto. 11 ianuarie c. Nr. 109. 237 ne pune în vedere, că a însărcinat societatea numită „Magyar Mezőgazdák

Concurs.

În conformitate cu dispozițiile pentru administrarea fondurilor și fundațiilor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se publică concurs pentru „premiul Andreiu Murășan“ de 300 cor. pe anul 1912.

Szövetkezete" să adune grâu de primăvară și grâu umblător (tavaszi és járó buza) pentru sămânțul de primăvară și să-l pună în vânzare pentru economi cu prețul de 28 (douăzeci și opt) cor. de maja metrică, inclusiv sacul și transportul până la stațiunea căii ferate a cumpărătorului. Doritorii să se adreseze de-a dreptul la „Magyar Mezőgazdák szövetkezete“ în Budapesta (V. Alkotmány u. 31) care va îndeplini comanda în rândul, în care au intrat și cu unica restricțiune că unuia și aceluiaș producător nu i-se poate vinde din aceste două semințe mai mult decât 100 măși m. În lipsa mare de sămânță recomandăm economilor noștri să se folosească cu toată graba de favorurile de sus, iar în scopul procurării apelăm la cărturarii noștri dela sate să conscrie pe economii cari reflectează la sămânță, iar consemnarea lor cu cantitatea sămânței pentru fiecare, cu indicarea comunei și a stațiunii de căi ferate mai apropiată, s'o transmită fără zăbavă la societatea amintită. Sibiu, 17 ianuarie n. 1913. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“. Pant. Lucaș m. p. prez. Vic. Tordășianu m. p. secret.

Spre știre. Aducem la cunoștință, că guvernul țării, prin actul său Nr. 107.866/912 a scos din folosință școlile populare următoarele manuale: 1. Curs practic de limba română Etimologie, Sintaxa, Stilistica, Ortografie și Literatura pentru clasele III, IV, V, și VI, ale școlii primare de Iuliu Vuia, inv.-director. Motto: Vorbii, scrieți românește pentru Dumnezeu. Ediția I—IV.-a. Arad. Tiparul tipografiei diecezane. Editura autorului. Prețul 60 fileri. 2. Ioan Popescu. Carte de cetire II. pentru școlile populare române, prelucrate de dr. Petru Span. Edițiunea I—X. (Mai înainte: a doua carte). Sibiu Tipografia arhidiecezană. 3. Ioan Popescu. Carte de cetire III. pentru școlile populare române, prelucrate de dr. Petru Span. Edițiunea I—VI. (Mai înainte: A doua carte). Sibiu. Tipografia lui W. Kraft.

Cronica bibliografică.

A apărut revista pentru literatură, artă și știință „*Lucașfăru*“ Nr. 1, 1913 cu următorul cuprins bogat și variat: Octavian Goga: An nou — vremuri nouă. Maria Cunțan: Foi în vânt (poezii). I. Agârbiceanu: Pace. I. N. Pârulescu: La nuntă (poezie). Octav Minar: Eminescu și „Junimea“. Ecaterina Pitiș: Cântec (poezii). I. Agârbiceanu: Arhanghelii (roman). Gheorghe Stoica: O țară nenorocită. Dr. G. Oprean: † Spiru C. Haret. Dări de seamă: Traian S. D. Șoimu Pompiliu Eliade: Cu privire la Maurice Maeterlinck. Cronici Ilustrațiuni.

Concurse.

Pe baza concluzului Venerabilului Consistor diecezan de sub Nr. 1964/1912, susținut și de Preavenatul Consistor metropolitan prin concluzul Nr. 446 M. 1912, pentru îndeplinirea parohiei a doua din **Timișoara Franciscin** (Mehala) se escrie în consonanță cu dispoziția Ven. Consistor eparhial de sub Nr. 7738/912 concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt:
1. Trei pătrări ($\frac{3}{4}$) din sesiunea parohială, pă-

mânt arător și fânațe într'un complex de 24 jughere și 1457 st. □ catastrali, ce se află în partea de hotar „Seliște“ în jurul magazinului de praf de pușcă și pe lângă sesiunea parohială a comunei bisericești sârbe.

2. Venitul de bir și stole legale dela parohienii aparținători acestei parohii, și adevă cari locuiesc în partea dreaptă a drumului de țară, ce duce dela Timișoara cetate spre Szakálháza.

3. Intregirea dotației corespuuzătoare din vistieria statului pe baza Art. de lege XIV. din 1898 și Art. de lege XIII. din 1909 nu este asigurată, dar nici comuna bis. nu se deobligă a prestă din propriile sale resurse în înțelesul legii în vigoare diferența întregei dotații preotești față de alegândul.

Parohia fiind de clasa I. (primă) dela reflectanți se cere evalidația normată prin concluzul Veneratului Sinod eparhial de sub Nr. 84 II/1 1910.

Alesul va avea să se îngrijască însuși de cvartir pentru sine, va avea să suporte toate contribuțiunile publice după dotația sa, va avea să provadă catehizarea la școala confesională și de stat fără altă remunerațiune dela comuna bisericească; va avea să îngrijască de trebuințele sufletești a credincioșilor aparținători parohiei sale, iar la serviciul divin în S-ta biserică se va perondă săptămânal cu preotul a celeilalte parohii.

Recursele ajustate c docume. teile prescise și adresate comitetului parohial din Timișoara Franciscin [(Mehala) Temesvár Ferencváros] se vor înaintă în termenul legal la oficiul protopresbiteral din Timișoara (Temesvár Gyárvaros) având recurenții a se prezentă cu observarea § lui 33 a Regulamentului pentru parohii în S-ta biserică din Timișoara Franciscin spre a-și arătă desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința com. par. gr. ort. rom din Timișoara Franciscin ținută la 18 noemvrie (1 dec.) 1912.

Ioan Plavoșin
paroh, preș com. par.

George Gruin
notar.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. protopresbiteral.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățat-oresc dela școala confesională gr. ort. rom. din **Bucovăț** (Bükfalva) protopresbiteratul Timișorii se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente: 1., Salar fundamental 1000 cor. și cuincuenalele prescise de lege; 2., cotel în edificiul școlii constătător d.n 2 odăi podite, cuină și cămară apoi grajd cu un despărțământ; 3., grădină școlară; 4., pentru conferințele învăț. întru cât va lua parte 12 cor.; 5., pentru scripturistica 5 cor.; 6., dela înmormântări unde va fi poftit 1 coroană.

Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngrij comuna bisericească. Curățirea locuinței va cădeă în sarcina alesului.

Alesul va fi obligat să provadă și strana în sfta biserică, să conducă regulat elevii la slujba dzeiască instruind atât pe cei dela școala de toate zilele cât și tinerimea în cântările și răspunsurile liturgice. Totodată să îndatorează a instrua și elevii școlii de repetiție.

Dela recurenți să recer cel puțin 2 clase gimn. reale ori civile. Aceia cari vor avea pregătire mai bună și cari vor dovedi că sunt capabili de a înființă și conduc cor vocal vor fi preferiți.

Pentru conducerea corului se asigură remunerațiune corespuuzătoare.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și

înaintă recursele ajustate cu documentele prescrise în „Regmtul pentru org. inv.” și adresate comitetului parohial din Bucovăț, la oficiul protopresbiteral gr. ort. rom. al Timișorii (Temesvár Gyárvaros), totodată să recere să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic — dar nici de cum în ziua alegerii.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Bucovăț la 8/21 dec. 1912.

Constantin Micu
preot, president.

Ioan Surdu
notar.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. ppresb.

—□—

1—3

În urma ordinului Ven. Consistor diecezan de sub nrul 5792/1912 pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din **Trăoaș** (Torjás) prin aceasta public din oficiu concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 500 cor. 2. Venitul pământului inv. 100 cor. 3. Pentru scripturistică 10 cor. 5. Pentru conferințe 20 cor. 5. Cvartir liber și grădină.

Cei ce doresc să ocupe acest post se avizează, ca recursele lor instruite conform regulamentului să le trimită la oficiul protopopesc din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte în sfta biserică din Trăoaș spre a se arăta poporului.

Mariaradna la 9/22 ian. 1913.

Procopiu Givulescu protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresți cantorale mai jos înșirate, cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în acest organ, pe lângă următoarele emolumente și condițiuni:

1. **Camna**: 1. În bani gata dela parohie 600 cor. 2., 400 cor. ajutor dela stat, 3., lemnele de lipsă în natură pentru școală și învățător, 4., spesele de conferință și scripturistică cu sumele fixate în actul de dotațiune, 5., cvartir și grădină în natură.

2. **Minead**: 1., În bani gata 200 cor., 2., 4 Hl. cucuruz, 3., scripturistica 5 cor., 4., conferința 6 cor., 5., 24 metri de lemne à 5 cor. din cari jumătate compete învățătorului iar jumătate salei de învățământ, 6., cvartir și grădină.

3. **Paiușeni**: 1., Bani gata dela comuna bisericăscă din cult 100 cor., 2., 16 metri lemne pentru încălzit, 3., ajutor dela stat 400 cor. care este votat, 4., scripturistica 10 cor., 5., conferința 10 cor., Cvinvenalele se vor cere dela stat după un serviciu de 5 ani în aceasta parohie. Locuință în natură: 2 chilii, cuină, cămară, grajd și grădină de legumi. Învățătorul care va fi ales, este îndatorat a conduce strana în dumineci și sârbători și a cânta la sfta biserică la sfta liturgie cu pruncii.

4. **Slatina**: 1., În bani gata 200 cor., 2., pământ învățătoresc 6 cor., 3., 10 Hl. bucate parte grâu, parte cucuruz, 130 cor., 4., 24 metri de lemne 120 cor., 5., desdaunare pentru teritorul ce-l ocupă în grădina școalei colna mașinei de călcat a unui consorțiu 5 cor., 6., conferința 10 cor., 7., scripturistica 10 cor., 8., cvartir și grădină computată în 50 cor.

5. **Susani**: 1., În bani gata 160 cor., 2., 6 Hl. cereale parte grâu, parte cucuruz 60 litre păsulă,

3., 5 stângini de lemne 100 cor., 4., conferința 6 cor., 5., scripturistica 5 cor., 6., cvartir și grădină.

6. **Vasoai**: 1., În bani gata 1000 cor. dela parohie, 2., conferință 12 cor., 3., scripturistica 8 cor., 4., pentru încălzitul salei de învățământ 3 stângini de lemne, 5., cvartir și grădină în natură.

În stațiunile acestea vor putea în lipsă de învățători (parte bărbătească) competi și învățătoare (parte femeiască) și eventual vor putea fi alese. În ori care din aceste stațiuni alegândul va avea să se îngrijască și de cantorat fără altă remunerație și să conducă școlarii duminica și în sârbători la sf. biserică. La toate stațiunile sus înșirate este asigurat respective se va asigura eventualul ajutor dela stat respective cvinvenalele recerute. De curatoratul salelor de învățământ tăerea lemnelor pentru școală se va îngriji respectiva comună bisericăscă. Comunei bisericăști îi stă în drept a răscumpără naturalele de bucate și lemne în bani după cum sunt prețuite în concurs. Doritorii de a ocupa vre un post din stațiunile de sus, recursele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescrise, vor avea a le subșterne P. O. oficiu ppresbiteral în Buteni (Körösbökény) comit. Arad până la 30 zile după publicarea acestui concurs, având a se prezenta în careva duminică ori sârbătoare în sfta biserică din comuna în care a recurs spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Körösbökény (Buteni) la 17/30 decemvrie 1912.

Comitetele parohial.

In conțelegere cu *Iuliu Bodea* adm. ppresb.

—□—

2—3 gr.

În baza ordinului Vener. Consistor orădan de sub Nrul 2405/912 B., pentru îndeplinirea postului de paroh din parohia de **clasa a III. Chișlaz** (Vámosláz), se publică concurs, cu termen de alegere de **30 zile** dela întâia publicare în organul diecezan.

Beneficiul acestui post se cuprinde în următoarele:

1. Locuință liberă corăspunzătoare din 3 odăi, bucătărie, cămară cu supraedificatele de lipsă precum și o grădină mare de legume.

2. Pământ estravilan 16 jug. a) 1200□ st. în două table.

3 Drept de pășunat pentru 6 vite cornute.

4. Bir dela fiecare casă cu pământ 1, dela casă fără pământ 1/2 vică grâu, săcară sau cucuruz, sau răscumpărată vica a 2 cor. 50 fil.

5. Stolele uzuete și anume: botez 80 fil.; cununie 6 cor.; sfeștanie 1 cor.; maslu 2 cor.; inmormântare mică 2 cor., mare 6—12 cor.

6 Intregirea dela stat după cualificațiunea celui ales. Darea o supoară parohul.

Parohul va avea să provadă catehizările tuturor școlariilor dela ori-ce școală aflătoare în parohie, fără să pretindă însă dela biserică remunerațiune specială.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înaintă recursele ajustate regulamentar, — și adresate comitetului par. din Chișlaz, — la oficiul protopopesc din Oradea mare (Várad-Velence), având — cu observarea dispozițiunilor din Reg. pentru parohii — a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Chișlaz, pentru a-și arăta desteritatea în rituale, oratorie.

Chișlaz, la 15/28 noemvrie 1912.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Andrei Horvath* adm. protopopesc.

—□—

3—3